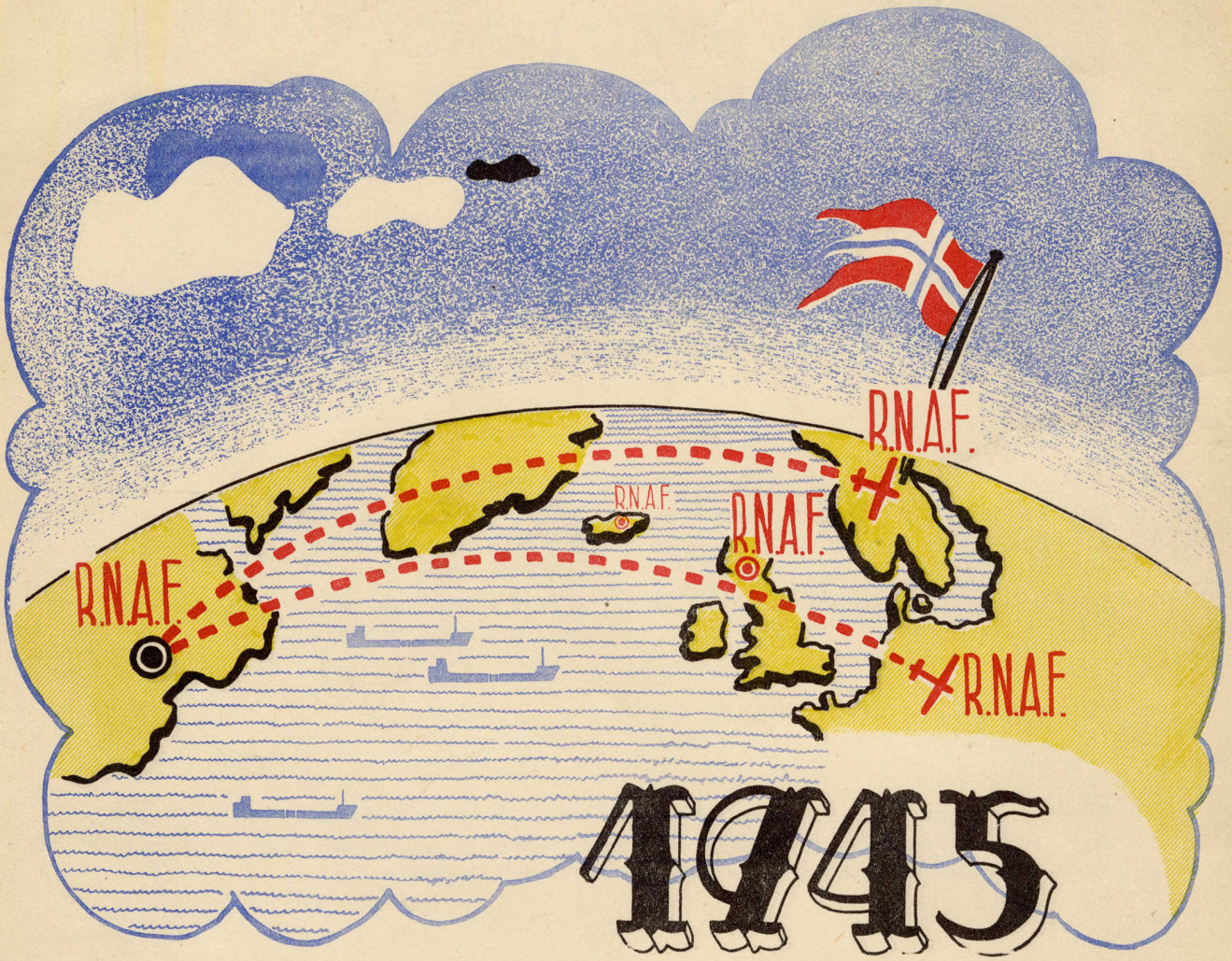
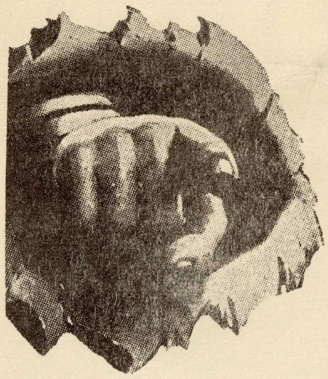
Lille Norge

AVISEN

1945

JANUAR

HVAD DU GJØR, GJØR FULDT OG HELT...

VÄRT RY FOR HURTIG OG FØRSTEKLASSES ARBEIDE ER UOVERTRUFFET. I KRIG OG FRED HAR VI PÅ REKORDTID UTFØRT ARBEIDER SOM VI ER STOLTE AV. SOM EKSEMPEL PÅ VÄR EFFEKTIVE ARBEIDSMETODE NEVNES·

1 På 8 arbeidsdager fullførte vi fornyelse og reparasjon av alt teglstensarbeide på 28 kjeler på et skip.

2 På 5 arbeidsdager skrapte vi bunnen på en 37.000 tonner.

3 På 2½ arbeidsdager kamuflerte vi fullstendig det største linjeskip under amerikansk flagg.

4 På 2 arbeidsdager installerte vi 2500 tons ballast, forsvarlig stuet.

Vi vil kunne innspare timers og dagers forsinkelse i tørrdokk og i havn for Dem, hvis De gir oss Deres arbeider. Vi er alltid villig til å gi Dem hurtig behandling og arbeidet vil bli utført med samme hurtighet og nøiaktighet som vi utviste under nevnte rekordarbeider.

TOLLEFSEN BROTHERS

ERIE BASIN, BROOKLYN, N. Y.

Telf: MAin 4-1050 - 51 - 52

NR. 10. JANUAR 1945 4. AARG.

INNHOLDSFORTEGNELSE:

MINNESMERKE FOR FALDNE
PAA VESLE SKAUGUM

NORGES MOTSTAND OG
ETTERKRIGSPLANER
Chicagobrev fra B. Jensenius

LILLE NORGE TEGNESERIE
Av Flysoldat Rene Bjerke

SOLSTRAALER
Av Fo–x

NJAALS SAGA

SKIMERKET
Karrikatur

WINGS FOR PER

BESÖK FRA DE
UREFSBARES LEIR
Av –47

HVAD SIER JENTA
Karrikatur

OPPRETTELSE AV NORSK
SQUADRON PAA ISLAND
Av Orlogskaptein Thommessen

FAREWELL TO GRAVENHURST
Av Kark

F.T.L.'S FANER

VAKSINASJON
Karrikatur

FLYGERENS DRÖM
Karrikatur

SIGURD GOLTEN

MACHINE CORP.

DIESEL SPECIALISTS

455 CARROLL STREET BROOKLYN 15. NY.
TELEPHONE MAIN 4-7371.

MINNESMERKE FOR FALDNE PAA VESLE SKAUGUM.

Den 2den Januar 1945 utsente F.T.L. følgende innbydelse til alt personell for deltagelse i en premiekonkurranse:

INNBYDELSE TIL PREMIEKONKURRANSE
FOR UTKAST TIL MINNESMERKE.

F.T.L.'s militære og sivile personell innbys til å delta med utkast til:

MINNESMERKE FOR FALDNE I FLYGEVÅPNET

Minnesmerket som skal reises på Vesle Skaugum ved F.T.L.'s opphör i Kanada må være forsynt med bronseplater for inskripsjon av de faldnes navn. Det er önskelig at minnesmerket skal bære et norsk preg, med bautastein, eller i form av en gravhaug; flaggstangen kan om önskes innkluderes i utkast. En bör også være oppmerksom på Flygevåpnets innsats unner krigen, F.T.L.'s utvikling i Kanada og Vesle Skaugums historiske bakgrunn (leiren var tidligere Indiansk "Trading Post".) Dette er dog kun veilende opplysninger som ikke vil være av bestemmende betydning for juryens bedömmelse av utkastene. Innsennere av utkast må vedhefte navneseddel i forseglet konvolutt. Utkastene må ikke merkes med navn. Navnekonvoluttene vil först bli åpnet etter juryens avgjörelse.

1ste premie	$100.00
2den "	$ 50.00

Juryen har rett til å innkjöpe upremierte utkast for $10.00 pr. stykk. Utkastene må være staben ihende senest torsdag 11-1-45, merket "Premiekonkurranse for Minnesmerket".

En fem-manns jury er oppnevnt av F.T.L. for bedömmelse av utkastene.

Resultatet av premiekonkurransen ble offentliggjort den 17de Januar 1945:

Ang. Minnesmerke for Falne.

Juryen bestående av:

Kaptein 1010 O. Omejer
Löytn. 1190 E. Severud
Fls2 2730 R. Bjerke
og Mr. J.P. Darnall

hadde möte den 16-1-45 og bedömte de innsendte forslag til Minnesmerke for Falne. Fls2 2730 R. Bjerke som deltok i konkuransen var ikke gitt adgang til å stemme for eget utkast.

Resultatet av bedömmelsen ble at

Fls2 2730 R. Bjerke ble tildelt 1. premie med $100.

Av de övrige innsendte utkast var ingen tilstrekkelig kvalifisert for tildeling av 2den premie.

Juryen fastsatte följende forandringer i utkastet som ble tildelt 1ste premie:

Bautasteinen blir å oppsette med en stein, og ikke med to steiner som foreslått i utkastet. Bakdelen av steinen innhules tilstrekkelig til å gi plass til flaggstang. Bautasteinen blir å sette i en grunn av flate hellesteiner, noe höyere enn omgivelsene, og ikke i to trappetrinn som utkastet foreslår. Bronseplater bortfaller helt, likeledes navneplater over de falne.

Följende innskripsjon, innsennt av löytnant 1190 E. Severud (utenfor konkuransen) ble godkjent av juryen og skal innhugges under flygevåpnets ving på steinens fasade mot vest.

"IN MEMORY OF THE MEMBERS OF THE ROYAL NORWEGIAN AIR FORCE
WHO GAVE THEIR LIVES FOR FREEDOM IN THE WAR 1940 - 1945.
AS SCREAMS OF EAGLES LINGER IN THE AIR SO SHALL THEIR NAMES
RING ACROSS THE SEAS, A MESSAGE OF LIBERTY, TO THE HILLS OF HOME"

Følgende innskripsjon, innsent av løytnant E. Severud (utenfor konkuranse) ble godkjent av juryen og skal innhugges under det Norske Våpen på steinens nordside:

"1940 - 1945
VESLE SKAUGUM INITIAL TRAINING CAMP OF THE
ROYAL NORWEGIAN AIR FORCE NAMED IN HONOUR
OF THEIR ROYAL HIGHNESSES CROWNPRINCE OLAV
AND CROWNPRINCESS MARTHA OF NORWAY AFTER
THEIR HOME "SKAUGUM" IN NORWAY.

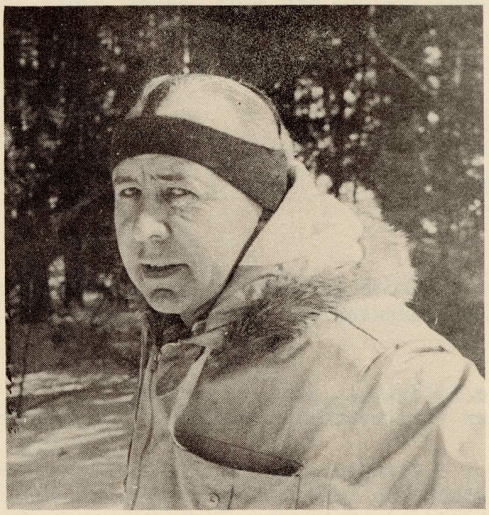
Følgende innskripsjon, foreslått av oberstløytnant Reistad og Mr. John Darnall, ble godkjent av juryen og skal innhugges på steinens sydside under St. Olavskorset (Krigskorset):

"MERKET DET STEND OM MANNEN HAN STUPE".

Alle tekniske detaljer i forbinnelse med oppsettingen av minnesmerket vil senere bli tatt under behandling.
Minnesmerket er gjort mulig ved Lieut. Commander George Unger-Vetlesen som vil bestride utgiftene.

Det premierte utkast og minnesmerkets endelige utseende som fastsatt av juryen er gjengitt på de efterfølgende fem sider.

LIEUT. COMM. GEORG UNGER-VETLESEN
U.S.N.R.

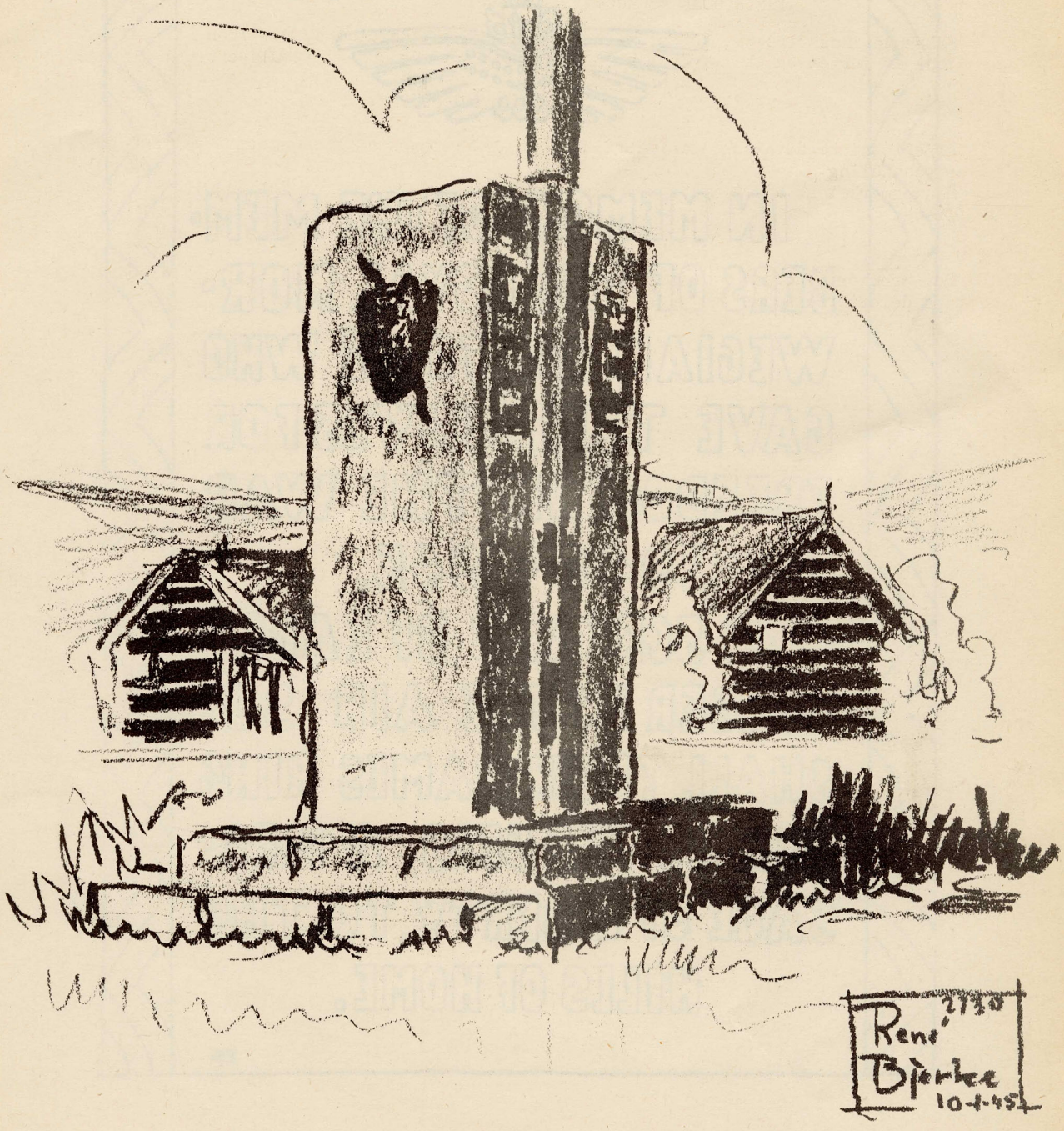

Det Krigsminnesmerke som blir reist på Vesle Skaugum over våre faldne flygere er en gave fra F.T.L.'s store hjelper Georg Unger-Vetlesen. Vi takker ikke bare for den omsorg og interesse som vår store landsmann og reservist nr. 1 igjen har vist for guttene våre og deres innsatts; men for at han også drar omsorg for at det skal huskes av verden og kommende slekter.

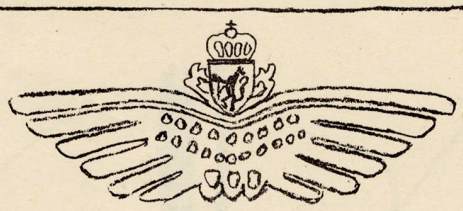
.....

FÖRSTE PREMIE $100.00.

UTKAST AV FLYSOLDAT RENE BJERKE.

FÖLGENDE INSKRIPSJON, INNSENNT AV LÖYTNANT E. SEVERUD (UTENFOR KONKURRANSEN), SKAL INNHUGGES UNDER FLYGEVÅPENETS VING PÅ STEINENS FASADE MOT VEST.

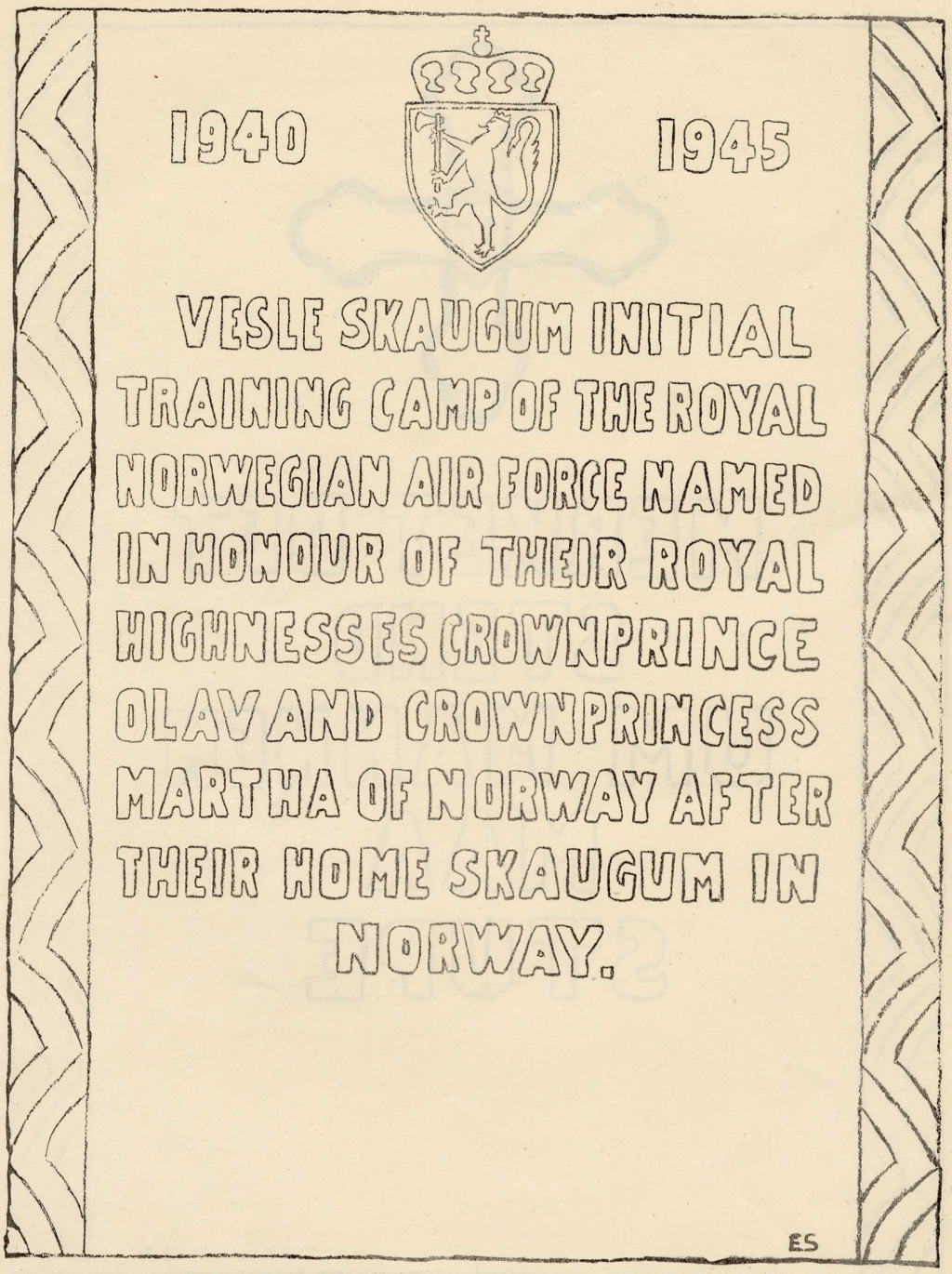

IN MEMORY OF THE MEMBERS OF THE ROYAL NORWEGIAN AIR FORCE WHO GAVE THEIR LIVES FOR FREEDOM IN THE WAR 1940 - 1945.

AS SCREAMS OF EAGLES LINGER IN THE AIR SO SHALL THEIR NAMES RING ACROSS THE SEAS, A MESSAGE OF LIBERTY, TO THE HILLS OF HOME.

ES

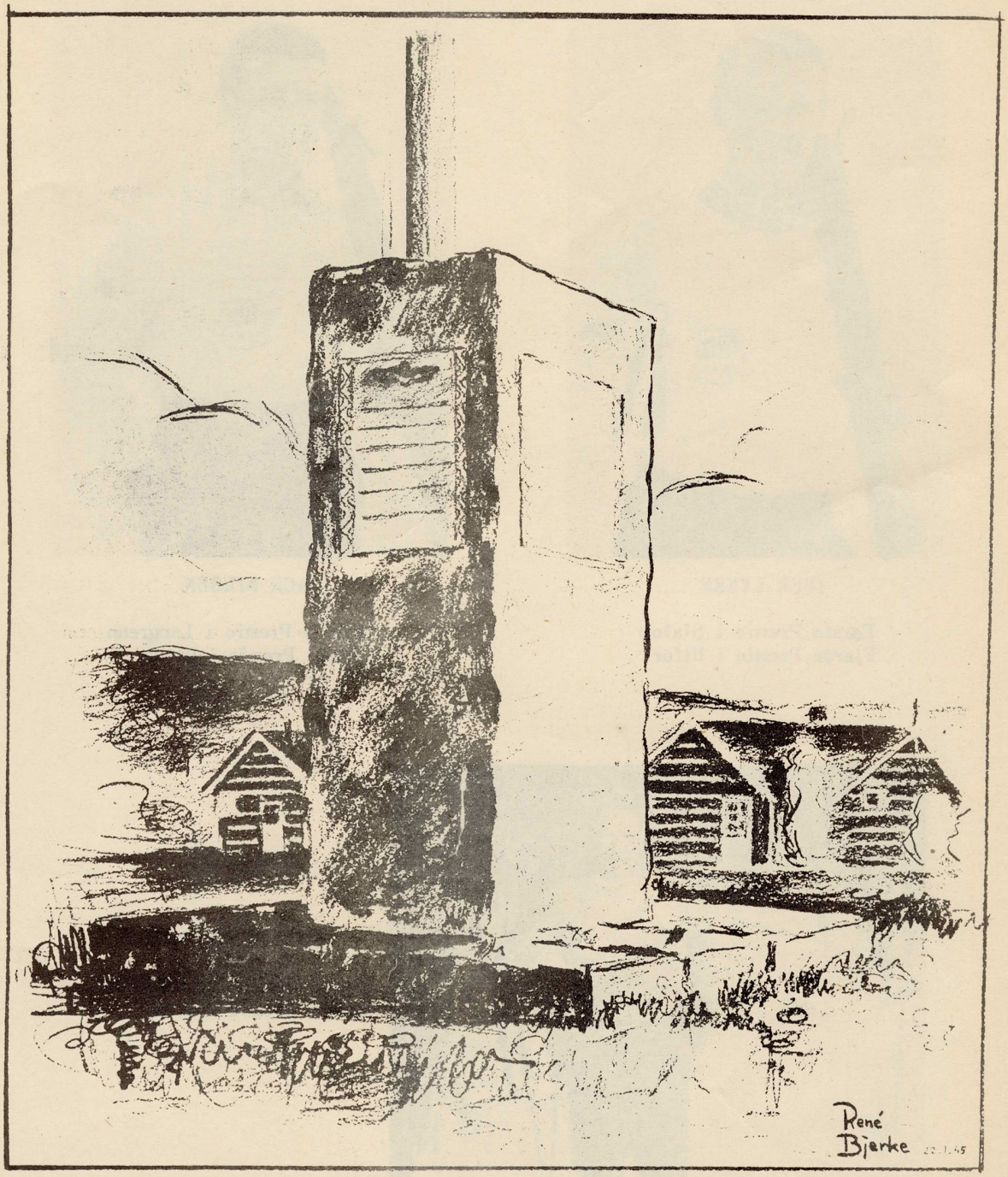
FÖLGENDE INSKRIPSJON, INNSENNT AV LÖYTNANT E. SEVERUD (UTENFOR KONKURRANSEN), SKAL INNHUGGES UNDER DET NORSKE VÅPEN PÅ STEINENS NORDSIDE.

FÖLGENDE INSKRIPSJON, FORESLÅTT AV OBERSTLÖYTNANT REISTAD OG MR. JOHN DARNALL, SKAL INNHUGGES PÅ STEINENS SYDSIDE UNDER ST. OLAVS KORSET (KRIGSKORSET).

MINNESMERKETS ENDELIGE UTSEENDE SOM FASTSATT AV JURYEN.
TEGNING AV RENE BJERKE.

FRA SKILÖPENE I LAKE PLACID 30 DESEMBER.

IVER LYKKE

Første Premie i Slalom
Fjerde Premie i Utfor

JACK NILSEN

Første Premie i Langrenn
Femte Premie i Utfor

SIGURD STORM

Femte Premie i Slalom
Sjette Premie i Utfor

NORGES MOTSTAND OG ETTERKRIGSPLANER.

"CHICAGO—BREV TIL LILLE NORGE AVISEN"

Redaktör Torolf Kandahl fra Aftenposten, sjef for Det Norske Presseforbund, tjener nu under krigen som leder av New York avdelingen av Det Norske Oplysningskontor. Like för Jul var red. Kandahl i Chicago og gav en utredning av "Norges Motstand og Etterkrigsplaner," som sikkert vil være av interesse for guttene i Flygevåpnet. Vi kan ikke få med oss hele foredraget, bare de springende punktene:

IKKE SÅ VERDIG

Kandahl som er verdens mest likefremme og folkelige mannfolk begynte med å si at de som hadde forlatt Norge - var undsluppet - följte seg ikke så verdig som de som blev igjen. Da den dagen kom at en ikke lenger kunne gjöre nytte for seg i Norge, måtte en ta skridtet, og denne "beslutningens dag" vil alltid minnes som en trist dag. Men der var ikke annet å gjöre.

IKKE MORRO Å BLI OKKUPERT

Enten det er av venn eller fiende så er det ikke morro å bli okkupert. Det å måtte få hjelp, det å ha fremmede styrker i landet som en på så mange måter er avhengig av, og må föle seg takksomme mot, det bringer en i en ynkverdig stilling. Men la det være slått fast at mellem de russiske troppene og den norske sivile og de norske soldatene hersker det allerbeste forhold, og la det også være slått fast at det finnes ingenting som tyder på annet enn at russerne vil holde sitt givne ord: hjelpe til å frigjöre Norge.

KIRKENES OG NORD NORGE

Forholdene er ubeskrivelige og uforståelige, problemet med mat og husly er skrikende. Tyskerne har tatt med seg hvad de kunne, resten har de ödelagt. I Kirkenes er det igjen bare 28 hus, i Finmark har tyskerne fört en ödeleggelseskrig med sloganet: "Ikke ett tak skal stå igjen!" Minst 75 prosent av all bebyggelse er ödelagt; russerne er begynt med å bringe inn til det avsvidde Nord Norge mat og medisiner, og den norske og norsk-amerikanske krisehjelp har også vært istand til å rekke frem. Det går yderst langsomt med krigen i Finmark, det var smått om veier för og nu er alle broer sprengt og alle båter som kunne hjelpe til å evakuere folk har tyskerne ödelagt eller tatt med seg. Endel av folket i Üst Finmark har berget seg unda tyskerne og det regnes med at der er omlag 5000 norske igjen. Endel norske tropper har rukket frem og slåss sammen med russerne, der hersker den allerbeste gjensidige forståelse. Der vil etterhvert komme fler selvsagt, og i Sverige har vi endel politiutdannete styrker som vil bli sendt nordover.

HESTESKO-EVAKUERINGEN OG SVERIGE

Det var en tid på tale å sende den sivile norske befolkningen fra N.N. med svenske baner gjennem Sverige og tilbake inn i Sör Norge. Dette er den såkalte "Hestesko-evakuering," .og svenskene har nektet å hjelpe tyskerne med å före de norske fra endel av krigsfronten til en annen. Svenskene var villig til å ta imot alle norske evakuerte, og sette bane-nettet til disposisjon, men nektelsen av å hjelpe tyskerne med å flytte folk kommer sikkert i samråd med den norske regjering. Overkommandoen for de allierte nasjoners hærstyrker har gitt garanti for at "tyskerne ikke skal kunne fortsette ödeleggelsene sörpå, som i Nord Norge, og vi må forstå det slik at det her gjelder et militært inngrep - enten i Norge eller på Vestfronten, som fullstendig uskadeliggjör tyskerne, for av seg selv stanser de ikke sin ödeleggelses-krig."

TYSKERNES MILITÆRE STILLING I NORGE

Strategisk sett har Norge ikke lenger noen betydning for Tyskland, tyskerne har ikke lenger noen flåte å snakke om, bare noen få ubåter. De forsöker visst å få op ubåtkrigen men bare for ubåtene svarer det seg ikke å holde og forsvare Norges lange, vanskelige kyst. Hadde tyskerne vært istand til det ville de sikkert frivillig trukket sine tropper ut av Norge, men de kontrolerer ikke lenger Skagerrak, heller ikke Norges kyst, de har enda omlag 200 tusen mann i Norge, og disse troppene som de kunne bruke langt bedre til forsvar av sitt eget land er helt strandet og verdilöse i Norge. Men Norge har betydd meget for Hitler, han har fått ubetalelige verdier av råmatrialer og kemikalier i Norge, og den lange kysten skulle jo tjene som flåte-baser og for å hjelpe nazisterne å sprenge de alliertes blokade. Norge er nu på randen av hungersnöd. Tyskerne hverken har eller kan bringe noensomhelst hjelp. Der er bröd-rasjoner til ut januar eller kanske de förste ukene av februar, men så er det helt slutt med brödet i Norge. Kjött, fett og fisk er det ikke lenger tale om - landet er på randen av hungersnöd, og dette må forståes realistisk. Men vi har hjelp i form av mat og klær anbragt slik at såsnart vi kan komme frem vil vi bringe hjelpen innen - ikke noen dager og uker, men noen timer. Og Gud skal vite hjelpen trenges!

HJEMMEFRONTEN REISTE SEG SPONTANT!

Det var ikke materiel påkjenning men spirituel påkjenning som like etter det tyske overfallet sveiset folket sammen til en samlet passiv motstand. Det var ikke fordi det blev lite om mat at folk blev rasende - de så jo tyskerne plyndre på alle mulige måter, men slikt noe följer med krig. Det var allerede i august-september månedene, lenge för det var blitt smått om maten at hjemmefronten blev skapt, og det som fikk folket til å reise seg var

tyskernes framgangsmåte: "Den Nye orden." Berövelsen av den personlige frihet og undertrykkelse av landets lover og rett - det tyske systemet! I den förste tiden hadde ikke hjemmefronten noen ledere - ingen fikk jo si noe, ingen aviser fikk trykke det som de ville ha sagt, de eneste som i denne tiden kunne protestere offentlig var prestene i kirkene, og det gjorde de. Först senere kom det organisert motstand, og nu er undergrunnen så vel organisert og lederne er utdannet til nettop dette gjöremål så tyskerne står helt maktesløse. De skyter ikke lenger norske gisler som straff mot sabotasje. Det er ikke det at tyskerne er blitt snillere og reformerte, men de vet hvad det kan bety av en nye bölge sabotasje hvis de tærger folket for meget. Det sitter bortimot 20 tusen norske menn, kvinner og barn i tyske og norske fengsler og konsentrasjonsleirer. Der er over 100 tusen aktive med i undergrunnen men der er mange hundre tusen som er helt villig til å hjelpe, slik at det kan sies at i Norge er det ikke ett eneste hjem som ikke har demonstrert mot tyskerne.

QUISLINGENE

Det er bare en ganske liten procent forrædere, de er forlengst "blinket" og kjennes og skyes av alle. Innen Nasjonal Samling er det tre slags mennesker - eller grupper. I den förste gruppe regner en de som hörte til partiet för Norge blev overfalt, de som meldte seg inn fordi de var overbevist om at Norge var bedre tjent med en fasistisk enn en demokratisk styreform. Disse partilemmene er forholdsvis renhårte, og noen av Norges best kjente menn var dengang medlemmer. Så har vi den andre gruppen som for det meste består av spekulanter innen forretningsverdenen. Menn som trodde tyskerne ville vinne og ville være på den sikre siden helt fra begynnelsen. I årene 1940-41 så det såvisst ikke lyst ut for oss allierte og endel forretningsmenn tok dengang spranget. Disse spekulantforræderne er visst de ynkeligste av alle quislingene. Så kommer den tredje, den störste gruppen: "skrapet og bunnfallet." Her finner vi de skakke og umulige, de som var helt ubrukelige i det normale samfund, de som led av selvtilbedelse. Nasjonal Samling gav dem opreisning, og innen partiet fikk de anledning til riktig å utfälle seg, det er denne skavank-flokken, ledet av Vidkun Quisling, som har gått tyskernes ærender og vanstyrt og vanstelt Norge.

NORSKE LEGERS LANDSFORBUND

Den norske Legeforening er en organisasjon som nu ofte blir glemt men som i den förste tiden fikk den allerstörste betydning. Vi husker alle dr. Klaus Hansen som ville

danne "HELSE-LAUGET" og til dette skulle alle leger, likbærere, sykehushjelp, og tilogmed skurekoner höre til. Forlangenet blev sendt til legeforbundet som nektet å bli med på det og offentligjorde sin protest-nektelse. Dette var det förste offentlige svaret mot tyskerne og quislinger og fikk stor betydning etterhvert som et inspirerende eksempel. De andre, lærere, prester og fagarbeidere fulgte slag i slag.

FREMTIDSPLANER OG REGJERINGEN

Först og framst gjelder det å berge landet over den störste nöden, regjeringen har gjentagne ganger erklært at etter å være kommet hjem, såsnart som det lar seg gjöre vil den tre av og åpne vei til alminnelig folkevalg. Der blir nokk av floker og tvistigheter men vi trenger ikke frykte for innbyrdes politiske feider slik som vi nu ser i andre landeer. Forholdene som eksisterte för krigen i disse landene var så helt forskjellig fra våre, folk var undertrykket i disse demokratiske lander og bare 30 prosent av folket kunne lese og skrive. Ved lesning av dagens aviser i Norge, og der er bare en sort aviser nu, Undergrunnsbladene, får en det inntrykk at hjemmefronten er nokså enig om at Norge för krigen hadde for mange politiske partier, at det gjelder om å "bevare etter krigen det samholdet som vi nu har under krigen" fordi våre problemer og opgaver er så uovermenneskelig store og vanskelig så vi ellers ikke makter dem. Det ville være en fordel å styrke regjeringen. Takket være en uheldig arv fra Unionstiden er regjeringen i forhold til stortinget svak. Ved å gi regjeringen mere myndighet vil en samtidig gi den större handlekraft. Og Grunnloven kommer sikkert inn for en revisjon. Lenge för krigen var det ofte på snakk å revidere grunnloven, og en av de förste ting som det gjenreiste Norge kommer til å gi seg i kast med er modernisering av grunnloven.

FORHOLDET TIL NABOLANDENE - SVERIGE, FINLAND

Vi har igrunnen ikke noe uavgjort med Sverige, vi har mange friksjoner, endel nöitralitets-tvister - tyske tropper fört på svenske jernbaner; men stort sett er feilen den at vi ikke har fått snakke ut med hverandre. Svenskene er våre nære slektninger, næsten samme språk, tenkesett, idealer og problemer og standard; vi må kunne fortsette etter krigen som för krigen, i den beste, broderlige forståelse. Med Finland derimot blir det vanskeligheter. Nordmennene vil ta lang tid å glemme at finnene sloss på den gale siden: med våre fiender, mot våre allierte og mot oss.

FORHOLDET TIL TYSKERNE ETTER KRIGEN

Der er ingen tvil om at hadde Tyskland vunnet ville Norge vært utslettet for alle tider.

Tyskerne ville ha flyttet store mengder av det norske folk til Polen og det indre av Russland, og ville flyttet samme mengder tyskere op til Norge, slik at landet innen etpar generasjoner ville ha vært "Deutsches Sprechen." Norsk ville for alle tider vært utslettet, og Norge ville helt ha gått tilgrunne. Det som engang hadde vært Norge ville i framtiden blitt ett med Tyskland, en arm. Og det er ikke tvil om at Finland ville ha fått stor innflytelse på bekostning av sine nabolander.

KRIGS-GJELDEN ER 12 TUSEN MILLIONER

Tyskerne har stjålet i kontanter alene tolv tusen millioner kroner. Her regner vi ikke med de store ödeleggelsene - som jo må erstattes, krigs-bytte, senkninger og annet ran. Dette dreier seg bare om kontante penger tatt i norske banker og assuranse-selskaper. En kan ikke blåse vekk denne gjelden - det nytter ikke å fornekte den uten derved å splintre hele det norske forretningsmaskineriet, for disse pengene som tyskerne stjal og brukte til innkjöp av mangeslags ting i Norge, som hele fabrikker, biler, sjokolate, smör ost, fett og fisk, disse pengene står nu som kredit eller pant i alleslags forretninger og foretagender, de er glidd inn i handelen og blitt endel av den norske sosial ökonomi. Men det kommer sikkert til å bli satt en grense mellem obligasjoner fra för krigen og under krigen, Norge vil ikke kunne tilbakebetale denne uhyre gjelden krone for krone og öre for öre. Den ökonomiske gjenreisningen av Norge er uoversiktlig og nesten umenneskelig.

DAGENS AVISER OG KRIGSNYHETER

I Norge er der bare en sort aviser, Undergrunnen og den er fabelaktig godt underrettet. Den mest innflytelsesrike avisen heter "Fri Fagbevegelse," og i denne avisen blir alleslags problemer stadig diskutert og belyst. Vi leste at stilstanden på Vestfronten blev en stor skuffelse i Norge. Optimismen var blitt kolosal, alle trodde tyskerne ville bli kastet ut för jul, så kom reaksjonen. Men stemningen blev ikke motlaus. Nu har avisene hjemme det travelt med å forklare at krigen kan komme til å vare lenge, at det ikke er tale om nederlag, men det kan ta sin tid med den endelige seier. I framtidens Norge må streiker og lockouts banlyses, forholdet mellem arbeidsgiver og arbeider må gjöres mere intimt. Nu under krigen er arbeidsgiverne og arbeiderne på mange måter kommet nærere inn på hverandre, arbeidsgiverne har ofte vært istand til å hjelpe arbeiderne til bedre kår, bedre rasjoner og fullt ut forstått "sinke -metodene" der det gjalt produkter som kom tyskerne til hjelp. Denne "sinke-metoden" kan komme til å ha alvorlige följer i

Norge. Det er vanskelig å komme seg ut av den gamle krigstralten og problemer med sinke-systemet har allerede meldt seg blandt fullgode norske som er undsluppet i den senere tid og nu arbeider ved norske reparasjons-verksteder i Skotland eller andre steder. De har vanskelig for å forstå at jobben de holder på med skal gjöres ferdig.

OPLYSNINGEN, MORALEN OG UNGDOMSPROBLEMENE

Der er nu fem årsklasser som ligger tilbake i skoleundervisning; det blir et problem å ta vare på dem, hvor mange av dem vil ta igjen det forsömte, og hvor meget vil den norske oplysnings-standard bli senket ved denne krigs-skak-kjöring? Det blir visst ikke lett å få ungdommen til å innse de må ta igjen det forsömte. Og moralen og retts-sansen. Mord som engang var den alvorligste synd i Norge regnes av rett-tenkende, gudfryktige mennesker som et nödvendig våpen i kampen mot fienden, en hellig plikt. En forræder som har angitt gode norske borgere og dermed sendt dem i döden eller i fengslet, han må ryddes vekk. Han er en fiende av folket, en fare for forsvaret og fellesfronten, han må drepes! Det er visst ingen som mener Norge vil kaste seg hodekuls op i en politisk nyorientering, eller at den gamle standard i lov og rett i ekteskaper og fostring vil bli vesentlig ændret, men det er grunn til å tro nordmennene vil bli ganske anderledes realistiske enn för krigen. Vi var kanskje for ærlige, sannferdige og godtroende for vårt eget beste. Ærligheta og sannferdigheta vil vi sikkert holde på men vi vil kanskje ikke være så godtroende i framtida som vi har vært. Ellers vil sikkert nordmennene fortsette som för, elske diskusjoner, meningsutvekslinger og etterhvert finne tid til spirituelle sysler som för krigen.

Byrden og opgaven er stor og tung, men nordmennene holder sammen og vil nokk klare den. (Dette foredraget er gjengitt etter hukommelsen og notater.)

Chicago i desember 1944,

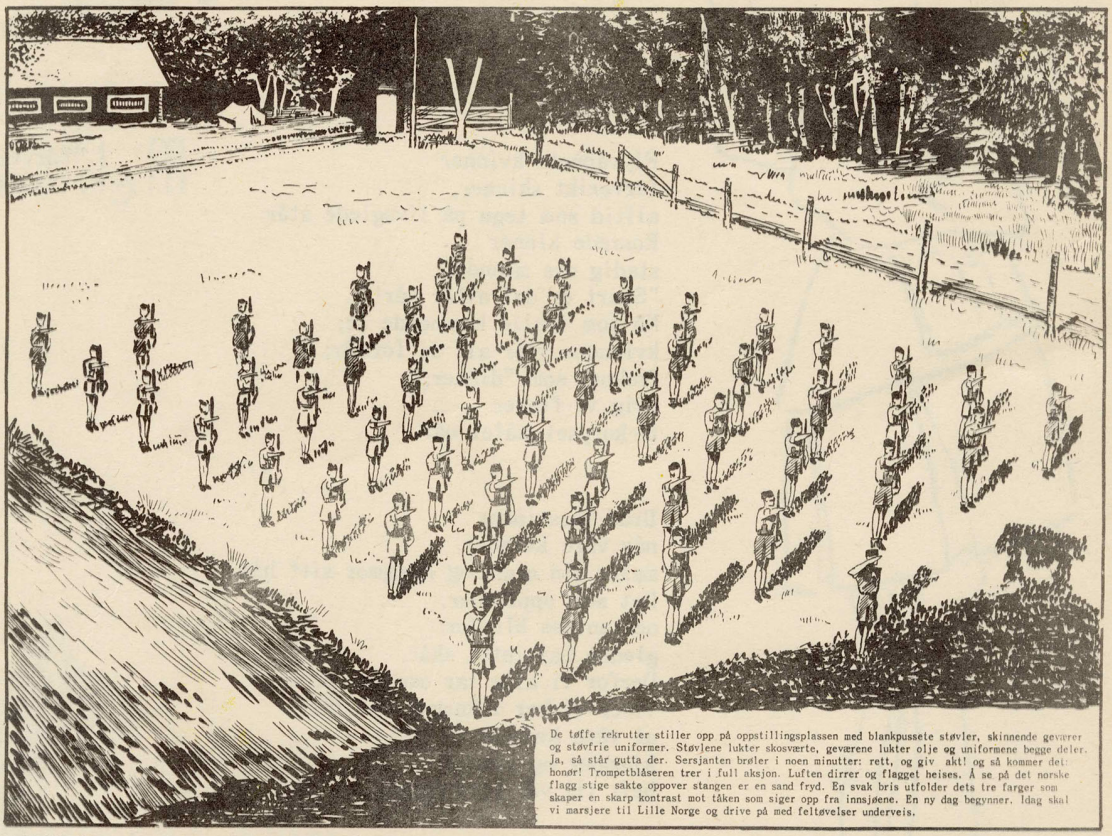
Bertram Jensenius.

"LILLE NORGE"

Flygevåpnets Trenings Leir.

Rekruttskolen på Vesle Skaugum slutter etter en måneds trening. Trompetblåseren er den eneste som forstyrrer idyllen i denne herlige sommerferie. Han sørger for hver morgen å riste en ut av køya med verdens værste melodi: Stå nå opp! Idag er det den siste gang man hører reveljen på Vesle Skaugum.

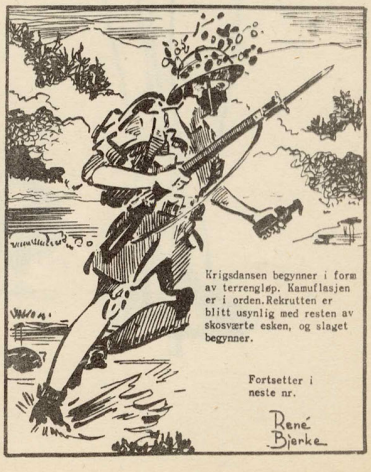
De tøffe rekrutter stiller opp på oppstillingsplassen med blankpussete støvler, skinnende geværer og støvfrie uniformer. Støvlene lukter skosværte, geværene lukter olje og uniformene begge deler. Ja, så står gutta der. Sersjanten brøler i noen minutter: rett, og giv akt! og så kommer det: honør! Trompetblåseren trer i full aksjon. Luften dirrer og flagget heises. Å se på det norske flagg stige sakte oppover stangen er en sand fryd. En svak bris utfolder dets tre farger som skaper en skarp kontrast mot tåken som siger opp fra innsjøene. En ny dag begynner. Idag skal vi marsjere til Lille Norge og drive på med feltøvelser underveis.

Veien fra Vesle Skaugum er meget kupert. Den svinger inn i skogen som en orm. Guttene synger norske, engelske, franske og til og med kubanske sanger. Noen er fødte operasangere, endel dyrker brøleteknikken. Det skaper variasjon. Mens tiden går tilbakelegger man mil etter mil.

Nå sitter vi i lastebilen og blir kjørt et stykke til en viss-stilling. Den første troppen skal forsvare et område, den andre gå til angrep.

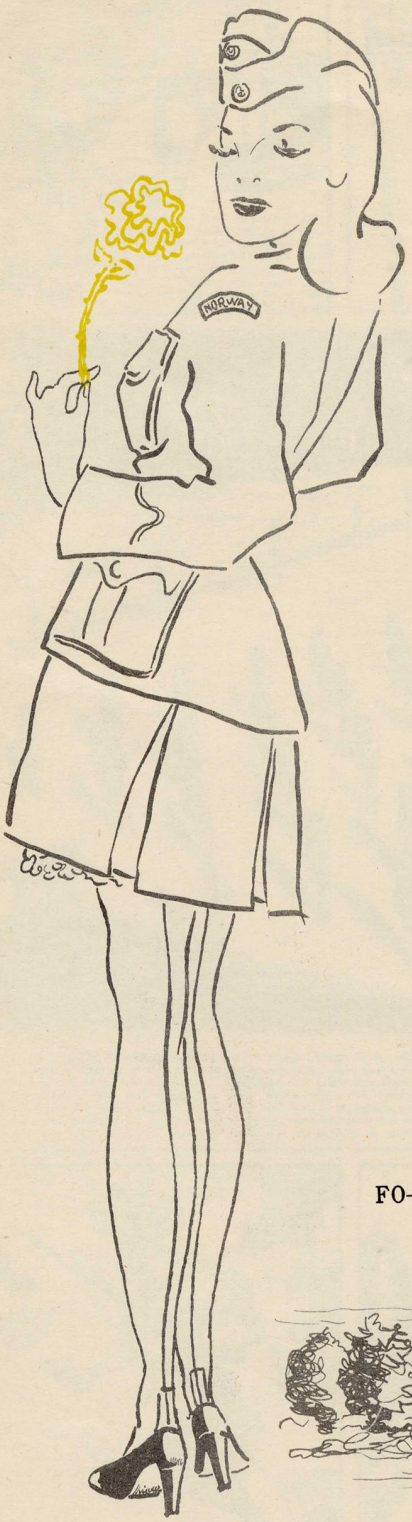
Krigsdansen begynner i form av terrengløp. Kamuflasjen er i orden. Rekrutten er blitt usynlig med resten av skosværte esken, og slaget begynner.

Fortsetter i neste nr.

René Bjørke

Svar til Furilaks
i Julenummeret 44.

Solstråler

Mel. "Vårvinda friska"

Flyvåpnets kvinner
farverikt skinner,
alltid som tegn på livsglede står.
Rosrøde kinner
stadig oss minner:
"Snart er det atter vår!"
Nå som i alle kommende år,
kvinnene yter alt de formår;
frokost som "dinner,"
evig vi finner
K–korpset målet når.

Uråd forsvinner
når våre kvinner
maler sin munn og kjemmer sitt hår.
Det som opprinner,
nesten oss blinder;
gleden har intet skår.
Derfor vi alle tar oss en tår,
viser vi her i kampen forstår
at våre kvinner
kjemper og vinner
helt til vår jord forgår.

FO–X

Det gikk på femte vinteren för kongsmennene i Vinlann. Frös pány fjorden mens langskipene stod höyt på lann. Mange av de gamle kongsmenn hadde forlengst oppgitt håpet på atter å få fare i strid og hadde tatt seg viv blant skrellingene. Andre hadde bragt kvinner med da de selv för til Vinlann. Stammen vokste og slo mange seg ned som bumenn.

Idrett og våpenlek ble mer og mer skjeldent og de fleste tykte å ha glemt at der var ufred i gamleriket hvor nå på femte vinteren hærmenne fra syd hadde hærjet og ranet som besst dem tyktes. Trællen Quark og hans niddingeæt levet stort blant dem og fikk av dem både smykker og vakkre drakter.

Bodde imens kongen på Öyriket i Vesterhavet med sine hövdinger og nærmeste hird. Han hadde bodd der like lenge som kongsmennene i Vinlann. Like för midtvinterblotet sendte kongen bud til sine menn i Vinlann at nå måtte isen hugges opp og langskipene sette ut. Rart tyktes det både hövdinger og kongsmenn i Vinlann å skulle fare ut på denne tid, men glæde ble de over budskapet. Brynte da de gamle sine sværd for pány å kunne gi banesår til de forhatte hærmenn fra syd.

Alle riker rundt Vesterhavet var forlengst hærtatt av de grå hærmenn fra syd. Både Lavlannene og Normannariket med flere var tatt. Tilbake stod snart bare Gardariket. Fölte

da hærmennene seg trygge is sin store borg som de kallte alle de hærtatte lann. Konger og hövdinger fra de hærtatte lann var samlet på Öyriket i Vesterhavet. Overla de da strannhugg i Normanneriket og ga her fienden store slag. Fra Normannariket förte de så feiden inn i hærmennenes eget lann.

Kongsmennene i Vinlann fikk budskap om dette og de kappes om å få komme först over til Öyriket. Ivrigere ennu ble de da hærmennene pány begynnte å strömme inn over lavlannene. Hærmennene hadde nye og ukjennte våpen. De kunne kaste store brennene stener langt inn i Öyriket hvor de ödela og brennte hele busteder på en gang. De hadde ogsa andre forunderlige våpen.

Skrellingene som i lengere tid hadde stredes i Lavlannene mot hærmenne hadde gitt disse mange banesår. Lettbente som de var stredes de med skrellingelist og hærmenne syntes aldrig å vite hvor de var å treffes. Hurtige stridsvogner brukte de og deres tamme stridsravner og örner var vel övet.

Hærmennene var heller ikke uten vellövete stridshester og jagtfalker. Enkelte av disse falker var så hurtige at de knapt kunne sees. Mindre farlige var de ikke og brynjeklette var de alle. Ufreden hadde vart så lenge at hærmennene hadde funnet det rådeligst å bygge og bo unner jorden for der å være beskyttet mot de forenete hövdingers store kampörner.

För sneen var gått det året, stod kongens siste langskip fra Vinlann östover mot Öyriket. I mange vintre hadde kongsmennene levet i Vinlann. De var her gått i dvale. Nå levnet de opp pány ved atter å kunne være sin konge tilhånde i strannhugg og strid mod hærmennene fra syd.

Stod da skalden frem för de drog ned til langskipene og kvad:

Tomhennt og hungrig,
veiret av varg,
over sne til Sveariket,
seilt over sjö til Vinlann,
Favnet av fagre friller,
magen av mjödboller mesket,
Skarpt er nå sverdet,
herdet er hånden,
feige fiender flykter,
frenders fylkinger farer fram,
öst til Öyriket,
over hav går Håkons menn.

Lenge satt da kongsmennene og tenkte over skaldens kvad.

SKIMERKET

DU KLARTE IKKE Å TA MERKET, TILSTÅ AT DU IKKE KAN STÅ PÅ SKI!
TØYS! JEG BRAKK SKIA!
René Bjerke

Wings for Per

Like för jul fikk redaktören tilsent en vakkert utstyrt barnebok skrevet av Ingri og Edgar Parin d'Aulaire. Forfatterne som er velkjent av mange her ved F.T.L. samlet sine inntrykk og materiell for boken under deres visitter til Toronto, Lille Norge og Vesle Skaugum.

Fortellingen som er ekte norsk fra perm til perm, tiltrods for at den er skrevet på engelsk, beskriver Per's opvekst i Norge og hans oplevelser under invasjonen, flukten fra Norge til England og Kanada, flygeutdannelsen og tilslutt hans deltagelse i aktiv luft kamp.

De glimrende illustrasjoner som så harmonisk ledsager teksten var litografert direkte på sten av forfatterne og er et fremragende eksempel på norsk kunst i Amerika.

Boken som bærer følgende tilegnelse: "To our friend, the friend of our friends, John Darnall", vil sikkert ha stor interesse for F.T.L.'s personell som et vakkert minne om opholdet i Kanada.

Forleggerne, Doubleday, Doran & Co. Inc., har været elskværdig og oversent "Lille Norge Avisen" 2000 eksemplarer av bokens siste side som er vedheftet dette nummer av avisen sålangt oplaget rekker.

WINGS FOR PER av Ingri og Edgar Parin d'Aulaire kan kjöpes hos Simpsons i Toronto.

"Then I will fly up into the clear, washed air of spring and soar over the eagle's nest and over my home under the crag. Mother will stand in front of the house and clasp her hands in wonder. She will say:
'Look, Per has wings.'"

***From* WINGS FOR PER by Ingri and Edgar Parin d'Aulaire**

BESÖK FRA DE UREFSBARES LEIR

mel: "Se Norges blomsterdal"

Genralkrigskommissær!
Det er det bare en som er,
og han har just vært her
i Landforsvarets klær.
På Storbritannias skjær
han samler mange ranke trær
blant busk og ris og bær
til Norges kjempehær.

Utskrivningsvesnets mann
var militær i Norges land
før tidens skarpe tann
brøt unionens band.
Nå er han i en stand
som ei vår Po-sjef refse kan
selv ikke dersom han,
stakk "S.S.O." i brand.

Hva sier jenta til det ?

OPPRETTELSE AV NORSK SQUADRON PAA ISLAND.

AV ORLOGSKAPTEIN R.T.THOMMESEN

(FORTS. FRA FORRIGE NUMMER).

MAGNETISKE FORHOLD VED ISLAND

Islands beliggenhet i forhold til den magnetiske pol skulde i og for seg ikke skape noen större vannskeligheter med de beste flykompasser. Riktignok er inklinasjonen av det jordmagnetiske felt temmelig stor, ca. 75°, hvilket av mange tidligere ble betraktet som grensen for anvendeligheten av magnetkompasser i fly. Det viste seg også å være langt over grensen med de kompasser (Kollsmann) som opprinnelig var anbragt i Northroppen.

Det förste vi fant ut da vi skulde begynne å fly var at det var helt umulig å kompensere på bakken. Resultatene ble ravruskende gale, og ved nærmere undersökelse viste det seg at det var store lokale magnetiske forstyrelser over alt hvor vi forsökte. Det var slik at hvis vi flyttet prövekompasset noen meter fikk vi flere grader forskjellig retning av magnetnålen, og det lokale magnetiske felt varierte også fra tid til annen. Derfor var det intet annet å gjöre enn å foreta kompasskorrigering med astro-kompass i luften, men vi måtte fly 60 mil fra land för vi fant forholdene tilfredstillende. Dette heftet oss selvsagt meget idet det tok næsten hele dagen å få ett fly korrigert, og det kunde bare utföres i noenlunde klart vær hvilket ikke forekom svært ofte. Resultatene av luftsvingingene var som oftest brukbare, men i noen tilfeller fikk vi uforståelig feil, hvilket vi etter nærmere undersökelse fant ut skyldtes en uskjermet sterk magnet i ett av motorinstrumentene (blandingsforholdindikator). Denne magnet ble så skjermet, og deretter ble resultatene så nogenlunde brukbare. (Det viste seg forövrig at de vi senere installerte et nytt instrument, en retningsindikator fra bombesikte til föreren, inneholdt dette også en uskjermet magnet så kompasset ble galt igjen, men dette instrument fjernet vi straks.)

Etter historien med flyet som næsten flöy til Grönland mens det trodde seg på vei til Reykjavik, kom en navigasjonsekspert fra Air Ministry for å finne ut hvad som kunde være årsaken.

Det var nemlig flere engelske fly som samme dag hadde merket en besynderlig oppförsel av kompassene og to av dem hadde også flöyet seg bort på lignende måte. På samme tid som kompassene var unormale hadde det vært helt umulig å få radioforbindelse med Reykjavik. Det ble konstatert at det var en "magnetisk storm" som var årsaken. Disse magnetiske stormer hadde vi flere av, hyppigheten kan vel ha vært 3-4 pr. år. Imidlertid fikk vi senere varsel når vi kunde vente dem. I våre fly måtte vi ha spesielle arrangementer for å bruke astrokompass, av hvilke vi forövrig bare hadde ett par stykker, så vi var vanskeligere stillet enn de engelske fly som alltid hadde astro-kompass på sine operasjoner.

Men undersökelsene bragte også for dagen at våre Kollsmann kompasser var ubrukelige under forhold som på Island, så vi fikk skiftet kompasser i en fart.

De kompasser vi fikk installert var de engelske P.9(?) og P.4 for henholdsvis förer og speiderkompasser, og de viste seg å være utmerkete. Förerkompasset måtte plasseres så höyt at vi var nödt til å bruke speilavlesning hvorved tallene kom bakvendt, men ved litt trening ble en vant til det, og jeg personlig har aldri hatt kompasser jeg har likt bedre.

De lokale magnetiske forstyrrelser gjorde seg mest bemerket når en flöy i höyde under 300 m. i nærheten av kysten, hvilket var en farlig ting når en skulde "slå land" i usiktbart vær. Mange ulykker har hendt på Island ved at fly har gått i fjellveggen under hjemflyging i dårlig vær, og da særlig för en fikk skikkelig radiopeiletjeneste.

DE 3 FLIGHTER I OPERATION

"A" Flight - Reykjavik

Etter at ubåtsvermen syd for Island var jaget vekk, ble ubåtsweepene sjeldnere og som oftest da bare med ett a to fly. Konvoytjenesten ble igjen det viktigste for oss, og nu fikk vi fly så langt til havs som flyenes aksjonsradius gjorde det hensiktsmessig. De konvoyer vi hadde var som oftest i syd og sydöst på vei til og fra Island. Men det var også endel Murmanskkonvöyer som vi eskorterte nordvestover gjennem Danmarkstredet. Leilighetsvis hadde vi andre oppgaver som f.eks. fighter eskorte for större krigsskib, men dette falt bort etter at de amerikanske "Tomahawks" ankom.

Noen spennende timer hadde vi engang da det ble meldt en fiendlig raider ("Tirpitz") temmelig nær Reykjavik. Vi fikk ordre om "Striking force" og i all hast bragte vi opp 3 - 500 lbs. bomber på hvert av de disponible fly. Besetningen ble gitt instrukser og var opphisset av spenning og iver etter å komme avsted. Men etter en stund kom kanselleringen, det var nemlig blitt konstatert at "raideren" var et engelsk slagskib!

Utpå hösten begynte vi dessuten med regelmessig ubåt patrulje over et område ut for en större marinebase. Oppgaven var å holde området avpatruljert i den lyse tid av dögnet så vi hadde i almindelighet 2 fly per dag til dette.

"B" Flight - Akureyri

Operasjonene i Akureyri kom som regel i perioder hvor en hadde det travelt en tid og så var det stille til neste gang. Til sine tider kunde det være så meget å gjöre at fly fra de

andre flighter måtte tilkalles for å assistere. Det var gjerne når det var mistanke om at raiders vilde forsöke å smette gjennem Danmarkstredet at dette forekom. En bestemt rute skulde patruljeres kontinuerlig med en bestemt tidsintervall mellem hvert fly. Ruten lå langt avsted og krevet derfor 2 fly i luften til stadighet.

Andre oppgaver var Murmansk-konvoyene som ble overtatt fra "A" Flight i Danmarkstredet og eskortert videre sålangt det var råd. Når konvoyene returnerte gjalt det å finne dem oppe i ishavet og eskortere dem til havn på Island. Med de stadig hyppigere besök av Focke Wulff "Curier" på nordkysten fikk våre fly også oppgaven å utföre jagertjeneste idet Reykjavik Aerodrom, som var den eneste jagerbase, lå ca. 1 times flyging fra nordkysten.

"C" Flight - Budareyri

En av "C" Flights oppgaver ble å patruljere farvannet öst for Island i perioder når en ventet en livlig ubåttrafikk der. Ruten var såvidt jeg husker ca. 500 n.mil og dannet et triangel.

Konvoytjenesten forekom ikke ofte da meget få konvoyer gikk i farvannet ved Östkysten. Det hendte av og til at noen konvoyer ble eskortert på sydöstkysten. Ellers hjalp flyene meget til ved "B" Flight i Akureyri hvortil de ble avgitt når noe sto på der.

Etter at jeg forlot Island i desember 1941, har jeg hört at de har drevet meget med jagertjeneste i Budareyri, De tyske recognoseringsfly slo ofte land på östkysten, bl.a. er 2 store tyske fly gått i fjellveggen ikke langt fra Reydarfjord.

LITT OM KONVOYTJENESTE OG UBÅTSWEEP

Det heter i sjökrigsstrategien: "Den som har herredömmet på havet, behersker kommunikasjonene og den som behersker kommunikasjonene behersker verden." "The Battle of the Atlantic" var en kamp om herredömmet over dette hav, en bitter kamp som raste uavgjort i flere år hvor begge parter satte alle krefter inn på å få overtaket idet en seier vilde få avgjörende betydning for krigens utfall.

Når det idag kan sies at slaget er vunnet skyldes dette ikke minst flygevåpnet. Det har vist sig at anvendelse av fly i bekjempelsen av ubåtfaren har vært meget effektiv. De forvann hvor konvoyene kunde gis stadig flyeskorte var forholdsvis sikre mot ubåtangrep, og ved å utvide disse farvann til å omfatte det meste av Nord-Atlanteren ble senkningene sterkt redusert.

Formålet ved å bruke fly til konvoyeskorte er ikke så meget å senke ubåter som å hindre dem i å angripe konvoyene. Hensikten er oppnådd ved at konvoyen kommer uskadt fram og resultatene må derfor ikke bedömmes etter antall senkete ubåter, men derimot etter vellykkede konvoyeringer hvor intet skib går tapt.

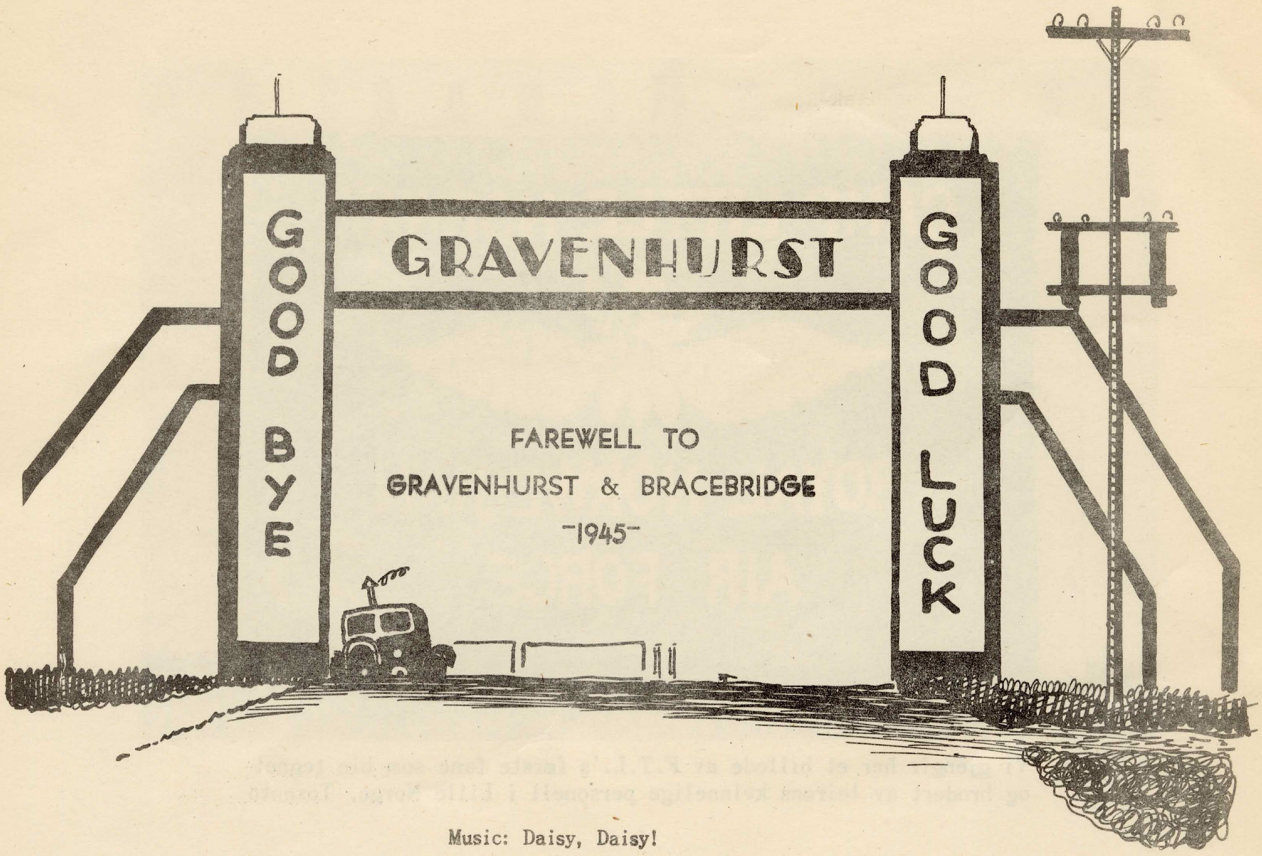
Mens konvoytjenesten går ut på å hindre ubåtene i å komme til angrep, er ubåtsweepene mere offensive operasjoner hvor det gjelder å få has på dem, tvinge dem til å holde sig neddykket og således forstyrre dem i deres planer.

Ubåtssweepene förte ofte meget langt til havs, 330-350 nautiske mil fra land. Denne flygning var langt mere risikabel enn konvoytjenesten da en hadde uhyre små sjangser til å bli reddet selv om en skulde komme helskinnet ned på sjöene i tilfelle av motor trouble.

Vi fikk for vårt arbeide gjentagne ganger meget rosende omtale av engelskmennene, men vi forsto også at vårt materiell, enmotors flyfor den tjeneste vi utförte var egnet dårlig og vi önsket at det snart måtte bli en forandring. Stor var derfor gleden da meldingen kom at vi skulde få "Hudsons" om ikke lenge. Etter planene vilde vi ha de förste allerede i mars 1942. Dessverre skulde det ikke gå slik, av arsåker jeg ikke skal nevne her, så vi var nödt til å slite med Northropene ennu en lang tid fremover.

Februar 1943.

R. Thommessen

Music: Daisy, Daisy!

Northland's diamond,
Beautiful Gravenhurst!
Home of sky-men
You were my haven first.

Held all to your shapely bosom
However cute or gruesome.
With tender words
You treat the birds
Till the lark and the raven burst.

Bracebridge, Bracebridge,
You are my heart's delight;
Norsemen's ace-fridge,
Plenty of Arctic might.

As sweetly as candied cherry
She does our sorrows bury
In coffin cold
Of snow flakes bold
For a real eternal night.

KARK

F. T. L.'S FANER

Vi gjengir her et billede av F.T.L.'s første fane som ble tegnet og brodert av leirens kvinnelige personell i Lille Norge, Toronto.

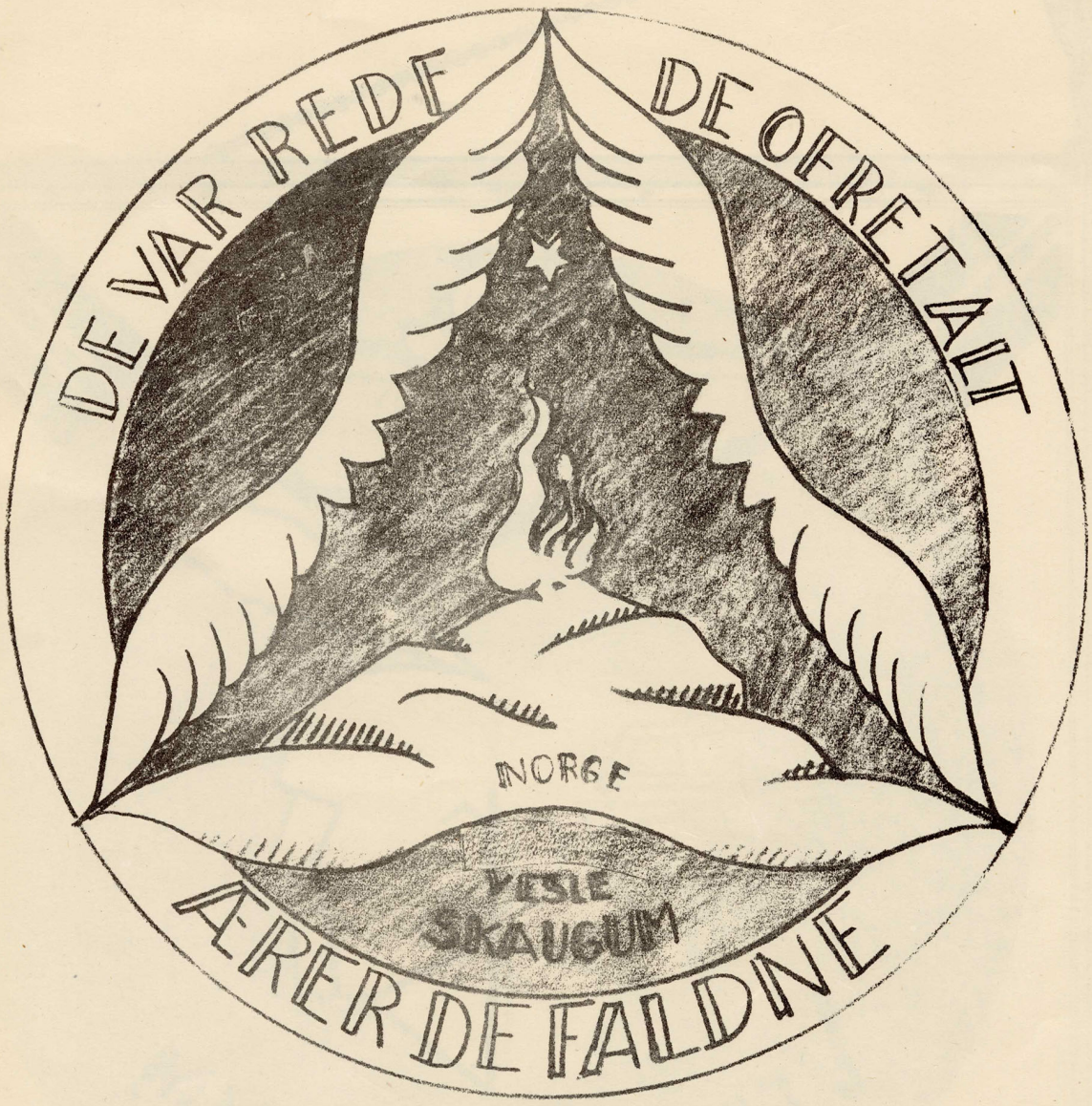
Fanen for Lille Norge, Muskoka, ble tegnet av flysoldat R. Munch som vant første premien, $25.00. Fanen ble brodert av leirens damer.

FANEN FOR VESLE SKAUGUM

Tegnet av flysoldat R. Bjerke som fikk første premien, $25.00. Brodert av leirens damer.

PREMIERT UTKAST

Det her gjengifte utkast, tegnet av bibliotekaren i Lille Norge, ble premiert med $15.00, anden premie. Utkastet vil bli benyttet i forskjellige øyemed.

Fra Vaksinasjons Departementet.

BIDRAG TIL

"LILLE NORGE AVISEN'S"

FEBRUAR NUMMER

BEDES TILSENDT

FOTO-TRYKK

INNEN 10DE FEBRUAR.

Red.

ROYAL NORWEGIAN AIR FORCE
TRAINING CENTRE
PRINTING DEPT.
TORONTO, ONT. CANADA.

TELEPHONE WAVERLEY 8383-4

LOCKHART'S CAMERA EXCHANGE

ALT
I
FOTOGRAFISK
UTSTYR

384 BAY STREET TORONTO, CANADA

SEIREN
ER NÆR !

Vi ønsker alt personell i Det Norske Flygevåben Et Godt Nytt År.
Må dette år bringe dere alle tilbake til Norge.

"LA VOGUE"
JEWELLERS

Stoppeklokke

Klokker, armbånd og ringer med det Norske våben og ving.

Post–Ordere ekspederes hurtig.
Alle telefonordere over $10.°° betales telefonen av oss.

317 BAY STREET,
TORONTO.
Telefon: EL. 1722.
Efter kl.7 Ring LO. 6910.

COMPLIMENTS OF

PRECISE STANDARDS CORP.

25 LAFAYETTE STREET
BROOKLYN, N. Y.

NILSEN & MILLS

Sail-Makers

Tarpaulins — Awnings — Boat Covers
Wind Sails — Cotton Duck — Cargo Slings
Hatch Tents — Flags

Day Telephone: WHitehall 4-7280
Cable Address: Sailduck

33 Pearl Street, New York City

HILSEN FRA

ALFRED ANDERSEN & CO.

15 MOORE STREET, N. Y.

B. C. BENDIXEN & P. T. JOHANNESSEN

SKIBSHANDLERE EN GROS

PROVIANT, DEKK - OG
MASKINREKVISITA
KJÖTT OG GRÖNNSAKER

33 PEARL STREET, NEW YORK

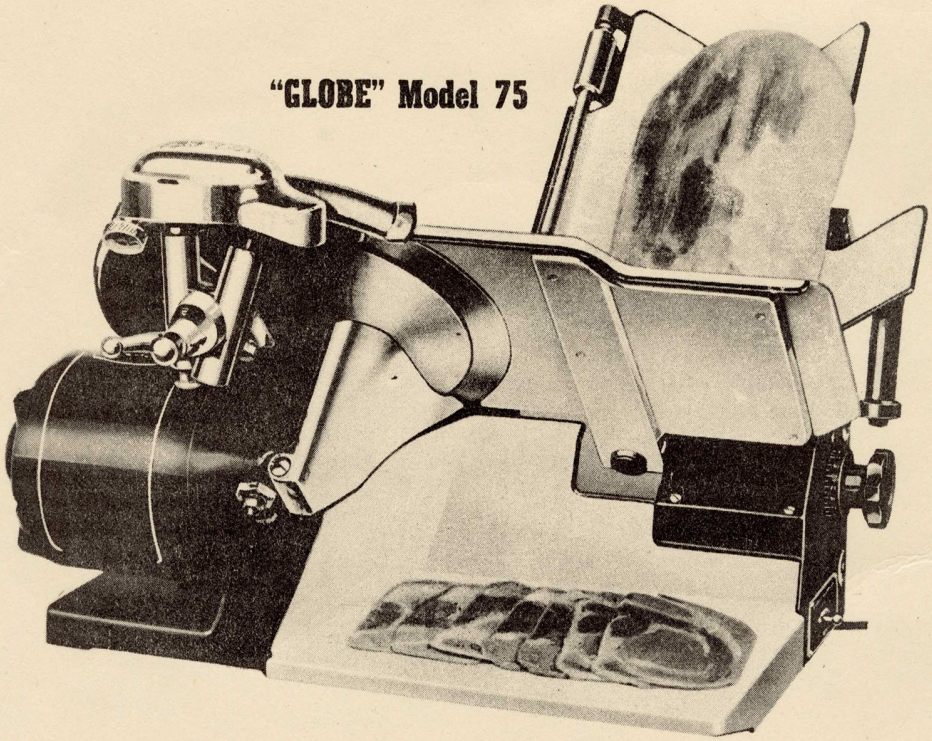
Telegramadresse: „BENJO"—ALLE CODER
Telefon WHitehall 4-6636

PORTLAND OFFICE:
NORDIC SHIP SUPPLY CO.
13 CUSTOM HOUSE WHARF,
PORTLAND, MA.

GLOBE GRAVITY FEED

AMERICA'S MOST POPULAR SLICER

"GLOBE" Model 75

In the GLOBE slicer, the food to be sliced is placed upon an inclined feed chute. It advances automatically, by the force of gravity, each time a slice is removed.

This simple, patented feature eliminates the necessity of feeding by means of spring pressure plates, clamps, or automatic mechanism. Gravity Feed is simpler, faster and more reliable.

GLOBE MASKIN
Pildammsvægen 1,
Malmø, Sweden.

SINGER & IRMAO, LTDA.
Av. Rio Branco, 9
Rio De Janeiro, Brazil.

H. BERRY & CO.
568–580 Collins St.
Melbourne C. I., Australia.

MR. VIKTOR ÖSTHAGEN
Nordbygt. 5.
Oslo, Norway.

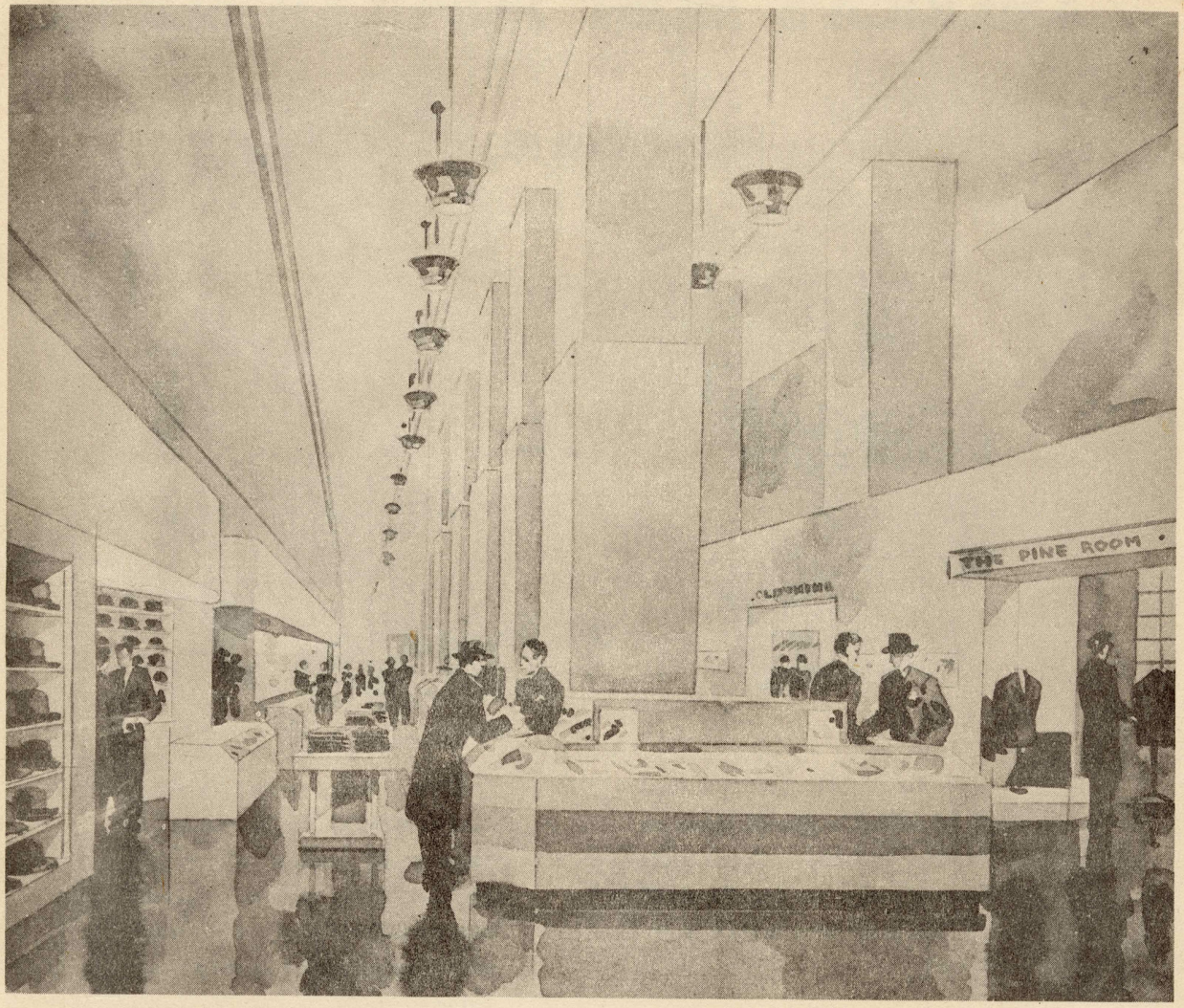
K. HERUD Y CIA, LTDA.
Casilla 2211
Santiago, Chile.

GRAVITY FEED SLICING MACHINE CO., LTD.
20 Hammer Copse Road
Haslemere, Surrey, England.

GLOBE SLICING MACHINE CO., INC.

STAMFORD, CONN.

THE MEN'S SHOP IN TORONTO

MEN'S SHOP
EATON'S-COLLEGE STREET

EATON'S
COLLEGE STREET

THE MEN'S SHOP joins in the hope of all . . . that 1945 will see the liberation of Norway.

In the past years, the Men's Shop has been honoured and privileged to serve many gallant members of the Norwegian Air Forces . . . and will continue to serve to the best of our ability so long as necessary.